

Motion till riksdagen 2025/26:3715

av Jessica Stegrud (SD)

Ökat skydd för känsliga personuppgifter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ytterligare skydda privatpersoners känsliga uppgifter från offentligheten och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige är folkbokföringsuppgifter, såsom exempelvis personnummer, namn och adress, normalt sett offentliga på grund av offentlighetsprincipen. Principen handlar i grund och botten om att handlingar hos myndigheter ska vara tillgängliga för allmänheten och att det (pappersdokument eller elektroniska handlingar) som inkommit till en myndighet eller är upprättat hos myndigheten (och som förvaras hos myndigheten) i huvudsak är offentligt. Vem som helst har med andra ord rätt att få läsa handlingarna samt att, vid betalning, få en papperskopia på dem.

Tanken med offentlighetsprincipen är god, då den skapar en omfattande transparens som gör att vanliga medborgare kan syna politiska företrädare, offentliga tjänstemän och myndigheter. Det innebär dock också ett begränsat integritetsskydd för vanliga människor. Vi har dessvärre sett hur politiska företrädare, offentliga personer och journalister hotats av personer som inte respekterat yttrande- och åsiktsfriheten i Sverige. Vi har likaså sett hur personer som utsatts för omfattande trakasserier, våld eller hot inte kunnat göra någonting för att undkomma förövarna. Detta har gjort att allt fler dragit sig för att exempelvis företräda ett politiskt parti.

För att få en skyddad identitet i Sverige krävs nämligen mycket underlag, vilket för många är så gott som omöjligt innan faran har inträffat. Vi har likaså sett hur politiska flyktingar som sökt sig till Sverige fortfarande tvingats oroas över repressalier från regeringstrogn i sitt hemland, vilket är vida känt då det skett omfattande spionage från länder som exempelvis Iran, Ryssland, Kina och Eritrea. Att försöka undkomma detta genom en fristad i Sverige men där man ändå känner sig övervakad är ingen trygghet.

Idag kan man, i vissa fall, få sina personuppgifter skyddade genom att en markering för särskild sekretessprövning (sekretessmarkering) förs in i folkbokföringssystemet (22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen). Men även denna process är mycket komplicerad, då varje myndighet noga måste pröva varje enskilt fall innan de lämnar ut uppgifterna till någon som begär det. Även i detta fall är det alltså ingen absolut sekretess. Det finns ingen anledning till att offentlighetsprincipen ska vara så omfattande som den är idag, där privatpersoner tvingas att lämna ut så gott som allt om sina liv. Det är ingen slump att Sverige sticker ut ur ett globalt perspektiv, och det finns inte heller någon anledning till att vem som helst ska ha vetskap om en okänd persons personnummer eller hemadress. Att anpassa det svenska systemet till exempelvis våra grannländer Norge och Danmark skulle vara ett sätt att fortsätta med ett transparent system samtidigt som vi följer samhällsutvecklingen och tar hänsyn till ett ökat behov av individuell integritet. Regeringen bör därför återkomma med förslag för att privatpersoner enklare ska kunna skydda känsliga uppgifter från främmande människor.

Jessica Stegrud (SD)